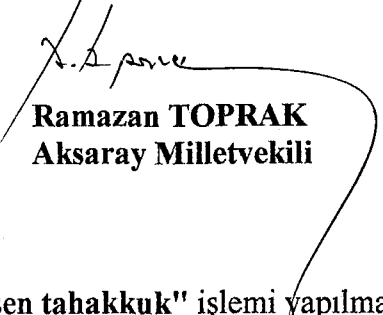

FAZİLET PARTİSİ	
TBMM GRUP BAŞKANLIĞI	
Tarih : 13.3.2001	
Sayı : 3148	

7/3817-9428

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarafımca T.B.M.M. Başkanlığı'na sunduğumuz 18.01.2001 tarih ve A.01.0.GMS.0.10.00.02-7/3291-8397/20486 sayılı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Yaşar OKUYAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılması amacıyla verilen yazılı soru önergemiz, 30.01.2001 tarih B.13.APK.0.11.00.00/320-268 sayı ile cevaplandırılmıştır. Ancak cevabi yazının tarafımca incelenmesi sonucu, soru önergesinde belirtilen bazı soruların hiç cevaplandırılmadığı görülmüştür. Bu süre içinde konunun hukukçularından hukuki mütalaa alınmış ve bakanlığın cevabının bu mütalaa ile örtüşmediği tespit edilmiştir. Yazılı sorumuza gereği gibi cevap verilmemesi ile cevabi yazıda belirtilen hususların irdelenmesi neticesinde, aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Yaşar OKUYAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını delaletlerinizle arz ederim.08.02.2001

Ramazan TOPRAK
Aksaray Milletvekili

SSK'nda 616 sayılı KHK'den önce iki türlü "**re'sen tahakkuk**" işlemi yapılmaktadır.

Birincisi, 506 sayılı S.S.Kanunu'nun 79. maddesinde anlamını bulan "fiilen ve kayden çalıştığı tespit edilen sigortalılar" ile ilgili olarak yapılan işlemdir. Bu maddede öngörülen yöntem, denetim elemanının işçiyi çalışırken görmesi veya yasaya uygun düzenlenmiş defter ve belgelerden çalıştığını saptayıp da, kuruma bildirilmeyenlere hizmet kazandırılmasıdır. Bu uygulamada sigorta prim belgelerinin **bir aylık süre** içinde, işverence verilmesi, aksi halde kurumca resen düzenlenmesi getirilmiştir.

İkincisi ise, 4792 sayılı S.S.Kurumu Kanunu'nun 6. maddesine göre, sigorta müfettişi raporuna dayanılarak yapılan tek taraflı bir işlemdir. Bu düzenlemede öngörülen resen hesaplama işlemi müfettişin teftiş, kontrol ve denetimine bağlıdır. Bu yöneme göre, dayanak müfettişin raporudur. Sigorta Primine esas kazançların kurumca resen hesaplanması, işverenin beyanı dışında ve ancak belirli nedenlerin varlığı halinde, Kurumca yapılan bir tahakkuk işlemidir. Bu tahakkuka karşı işverenin kuruma itiraz ve reddi halinde yetkili mahkemeye başvurabilmesi hakkının tanınması hukuk devletinin bir gereğidir. Bu düşünceye paralel olarak kanun koyucu 15 gün içinde kuruma itiraz edilebileceğini, itirazın reddi halinde de yine red kararının tebliğinden itibaren 15 gün içinde yetkili iş mahkemesine başvurabileceğini düzenlemiştir.

Sayın Bakan'ın cevabi yazısında ise ".....tebligat, itiraz gibi hükümlerin, TBMM'nin anılan Komisyonunda bulunan söz konusu tasarıda korunmasının yerinde olacağı düşünülmektedir" denilerek düzenlemenin eksikliği ortaya konulmuştur.

SORU 1: İtiraz süreleri gibi hükümlerin KHK'ye bir cezai düzenleme olmadığı halde konulmamasının nedeni nedir ?

Yukarıda (1.) maddenin 2. Paragrafında, "dayanağı sigorta müfettişi raporu" olmak üzere 506 sayılı S.S.Kanunu'nun 79. maddesinden farklı olarak, yöntemleri, kıstasları, uygulaması tamamen farklı olan "resen tahakkuk" işlemi anlatılmıştır. Bu yöntemde müfettiş raporunu dayanak alan ilgili kurum ünitesi resen tahakkuk işlemini ilgili yönetmelik hükümlerine göre gerekli tebligat işlemlerini yapmaktadır. Ekte sunulan ve Prof.Dr.Ali.Rıza OKUR tarafından kaleme alınan hukuki mütalaa da ise, "616 sayılı KHK'nın SSK Başkanlığı'na re'sen prim hesaplama yetkisinin verilmediği, Kurumun, konuya ilişkin yetkilerinin 506 sayılı kanunun 79.maddesi ile sınırlı olduğu" vurgulanmaktadır.

Bu konu ile ilgili olarak Sayın Bakan'ın verdiği cevapta, "Sigorta müfettişlerince yetkili oldukları konularda yaptıkları incelemeler sonucunda Kurumca yapılan resen tahakkuk işlemi neticesinde tespit edilen prim borçları da genel anlamından hareket edildiğinde prim borcu olarak vasıflandırılacağı açıktır. Bu nedenle 506 sayılı kanunun 80.maddesinin 4.fıkrası gereği bu borçlar için de 6183 sayılı kanuna göre kurum alacağının tahsiline engel bulunmamaktadır" denilmiştir.

SORU 2: Sigorta müfettişi raporuna dayanılarak resen prim tahakkuku, işverene tebliğ, itiraz ve mahkemeye başvurma 616 sayılı KHK'de düzenlenmediğinden ilgili kurum ünitesinin tahakkuk, tebliğ ve tahsil yetkisinin olmadığı görülmektedir. Bir kamu alacağının oluşması için öncelikle tarh yani tahakkukun gerçekleşmesi gerekmektedir. Tahakkuku olmayan bir devlet alacağından söz edilemez. Dolayısıyla 6183 sayılı kanun hükümlerini SSK nasıl uygulamayı düşünmektedir ?

TC Anayasası'nın 38/3. Maddesi, cezai düzenlemelerin ancak kanunla konulacağı hükmünü amirdir. 4792 sayılı kanunun 6.maddesinde ise, sigorta müfettişlerinin görev ve yetkileri ile ilgili düzenlemenin işverenlere uygulanacak yaptırımlar yönünden cezai bir düzenleme olduğu açıktır.

Sayın Bakan tarafından bu konu ile ilgili olarak verilen cevapta ise "Anayasa gereği Kararnamede yer almayan ve meclise sevk edilmeye muhatap kılınan bu konunun yasalaşmasına kadar Kurumca tahakkuk ettirilen her türlü prim borçlarının tahsilinden vazgeçilmesi ya da tahsilinin durdurulması mümkün olamayacağından...."denilmiştir.

SORU 3: O halde 616 sayılı Kararname ile 4792 sayılı yasanın 6 ncı maddesinin yürürlükten kaldırılmasının nedeni nedir ?

Sayın Bakan tarafından verilen cevabi yazının bir başka yerinde, "halen yürürlükte bulunan ve KHK'ye aykırılığı bulunmayan Sigorta Teftiş Kurulu Yönetmeliğinin, sigorta müfettişlerinin görevlerini belirleyen 11.maddesi (f) fıkrasında; sigorta müfettişlerinin işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarını tespit etmeleri sırasında dikkat edecekleri hususlar ve uyacakları kurallar belirtilmiştir.

Bu durumda 616 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılan 4792 sayılı SSKurumu Kanununun 6.maddesinin 12.fıkrasında öngörülen hususlar,yukarıda açıklandığı üzere yürürlükte bulunan Sigorta Teftiş Kurulu Yönetmeliğinin 11.maddesi (f) fıkrasında da yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle; Sigorta Müfettişlerinin, işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarını tespit etme görevleri DEVAM ETMEKTEDİR. Ve bu konuda herhangi bir YASAL BOŞLUK BULUNMAMAKTADIR."denilmiştir.

Hukuk sistemimizde, yapılacak bir tahakkuk işleminde önce bir nedenin varlığı hukukla iştigal eden herkesin bildiği bir konudur.

Sigorta Teftiş Kurulu Yönetmeliğinin 11 inci maddesi (f) fıkrasında işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarı belirlenirken göz önünde bulundurulacak hususlar sıralanmış, ancak asgari işçiliğin hangi nedenlerin varlığı halinde tespiti yoluna gidileceği açıklanmamıştır.

616 sayılı KHK ile kaldırılan 4792 sayılı yasanın 6.maddesinde sigorta müfettişinin "işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarını belirlemesi" görevini yerine getirebilmesi, "sigortalı sayısının, çalışma süresinin veya prime esas kazanç tutarının" noksanlığının tespitine bağlıdır.

SORU 4 : Bu husus 616 sayılı KHK'de yer almadığına göre sigorta müfettişleri hangi nedenlere göre asgari işçilik belirlemesi yapacaklardır ?

Sigorta Teftiş Kurulunun görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenleyen Sigorta Teftiş Kurulu Yönetmeliği incelenmiş ve 51.maddesinin şöyle bir hüküm ihtiva ettiği tespit edilmiştir.

Dayanak

Madde 51-Bu Yönetmelik 4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Yasasının 6.maddesine dayanılarak düzenlenmiştir.

Görülebileceği üzere Sigorta Teftiş Kurulunun görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenleyen bu yönetmeliğin dayanak maddesi olan 4792 sayılı yasanın 6 ncı maddesi 616 sayılı KHK ile kaldırılmıştır.

7/3812-9428

616 sayılı KHK'nin geçici 3 üncü maddesinde "Bu KHK'de öngörülen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut tüzük ve yönetmeliklerin bu KHK'ye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur..." denilmektedir.

SORU 5: Sigorta Teftiş Kurulu Yönetmeliğinin dayanağı olan 4792 sayılı kanunun 6 ncı maddesinin iptali nasıl bir yasal dayanak olacaktır ?

SORU 6: Bilindiği üzere hukuk sistemimizde cezai düzenlemeler yürürlüğe girdiği tarih itibariyle anlam ifade etmektedir. 616 sayılı KHK'nin yürürlüğe girdiği 04.10.2000 ile SSK Kanun Tasarısının kanunlaşacağı tarihe kadar geçen süreye ait hukuki boşluktan dolayı meydana gelecek kurum zararlarının nasıl giderilmesi düşünülmektedir ?